

В. А. Качкан, Д. Д. Курчій

Ломацький Михайло

ЛОМАЦЬКИЙ Михайло (23. 11. 1886, с. Суходіл, нині Гусятин. р-ну Терноп. обл. – 24. 10. 1968, похов. у м. Мюнхен, Німеччина) – педагог, публіцист, громадський діяч. Навч. у Терноп. учит. семінарії, закін. Заліщиц. учит. семінарію (нині Терноп. обл., 1906). Учителював у Снятин. пов. на Станіславщині, де познайомився з В. Стефаником, від 1913 – на Гуцульщині. Через нац. переконання довелося часто змінювати місце роботи (за 30 р. пед. діяльності працював у 17-ти селах). Був тричі заарешт. польс. владою, 1920 відбував ув'язнення у тюрмі в м. Коломия (нині Івано-Фр. обл.). 1939 зазнав переслідувань рад. органами держ. безпеки, 3 місяці перебував у львів. тюрмі. Наприкінці 2-ї світової війни емігрував до Відня, де провадив пропагандист. діяльність, зробив вагомий внесок в організацію Спілки укр. молоді. Згодом переїхав до Німеччини. Член товариства «Гуцульщина». Досліджував історію гуцул. краю, якій присвятив кн. «На чисті води» (1955), «Верховино, світку ти наш» (1956; обидві – Мюнхен), «Нариси з Гуцульщини» (Лондон, 1956), «В країні чарів і краси» (Париж, 1959), «Українське вчительство на Гуцульщині» (1959), «Гомін гуцульської давнини» (1961), «У горах Карпатах» (1962), «Бескидом зеленим в три ряди садженим» (1962; усі – Мюнхен), «Заворожений світ» (Мюнхен; Нью-Йорк, 1965), «Заворожений світ. Ч. 2. По той бік Чорногори» (Мюнхен; Торонто, 1966) та ін. У рукописах залишилися «Гуцульські оповідання» та «Альбом української ноші». Автор статей та есе-роздумів про проблеми нац. школи, свідомості, галиц. еміграції, укр. культури у канад., франц., амер. часописах «Учительське слово», «Рідна школа», «Америка», «Українські вісті» та ін., а також літ. нарису про С. Салика «Опришківське гніздо» (Мюнхен, 1964). Заповів 10 тис. нім. марок на видання одного з 10-ти томів укр. нар. пісень З. Лиська.

Рекомендована література

1. Качкан В. Михайло Ломацький – дослідник Гуцульщини // *Новий час*. 1992, 19–25 берез.;
2. Його ж. Етнофілософія М. Ломацького // *Прикарп. правда*. 1992, 20 трав.;
3. Мельничук Б. Михайло Ломацький // *Тернопільщина літ. Т.*, 1992. Вип. 2.;
4. Романюк М. Ломацький Михайло // *Укр. журналістика в іменах*. Л., 2002. Вип. 9.

Бібліографічний опис:

Ломацький Михайло / В. А. Качкан, Д. Д. Курчій // Енциклопедія Сучасної України [Електронний ресурс] / Редкол.: І. М. Дзюба, А. І. Жуковський, М. Г. Железняк [та ін.] ; НАН України, НТШ. – К. : Інститут енциклопедичних досліджень НАН України, 2016. – Режим доступу: <https://esu.com.ua/article-56351>

2001-2025 © Ця енциклопедична стаття захищена авторським правом згідно з чинним законодавством України ([докладніше](#)).